

er nog een spoortje lucht om het polsgewricht. Na wegwrijven uit de wondopening kwam er verder geen lucht meer onderhuids. Het wondje was na 4 dagen onder salicylverband genezen. Mij is niet bekend een dergelijk geval uit de literatuur van uitgebreid huidemphyseem na een betrekkelijk kleine verwonding, en evenmin op welke wijze dit zou zijn ontstaan.

Kapelle bij Goes, 25 Augustus 1926.

W. F. FEIFFER.

INDEELING DER SPRAAKKLANKEN.

Naar aanleiding van de vermelding van „ZWAARDEMAKER's indeeling der spraakklanken in logische groepen" in mijn aankondiging van POLITZER's leerboek door BALLIN in het nummer van 14 Augustus, schrijft mij prof. QUIX en verzoekt hij mij hier te vermelden, dat het denkbeeld van zulk een indeeling van hem is uitgegaan en vóór de beschrijving der methode door ZWAARDEMAKER en QUIX door hem is meegedeeld in *Militair Geneesk. Tijdschrift*, 1903, 3de afl., bldz. 177.

Amsterdam, 30 Augustus 1926.

H. BURGER.

LUCHTEMBOLIEËN IN DE HERSENEN DOOR VRUCHTAFDRIJVING.

Naar aanleiding van de mededeeling van BURGERHOUT een enkele opmerking.

De hersenen van de beide slachtoffers van luchtembolie ten gevolge van poging tot afdrijving werden nauwkeurig onderzocht. Geen spoor van de kleine roode stipjes, zoo karakteristiek ook bij vetembolie, die op verstopping van hersenvaatjes wijzen, werd gevonden. De geringe motorische stoornissen en de huilerige toon, waarop het meisje in het eerste geval haar moeder antwoordde, zou ik bij het negatieve van het hersenonderzoek niet als argument voor hersenembolie durven laten gelden. In deze beide gevallen meen ik dus geen hersenvaatembolieën als doodsoorzaak in aanmerking te mogen laten komen. Doordat het hersenonderzoek negatief was, is dit bij het overnemen van de verschillende punten uit de lijkeopeningsverslagen niet overgenomen, wat te betreuren is. Een apodictische uitspraak, dat hersenvaatverstopping door luchtembolieën niet zou kunnen voorkomen heeft echter nooit in mijn bedoeling gelegen en het spijt mij, dat BURGERHOUT dit heeft gemeend. Had hij zich in het tijdsverloop gelegen tusschen mijn mededeeling en het tijdstip, waarop hij zijn lezing, in een vereeniging waarvan ik geen lid ben, hield, tot mij gewend en eenige inlichting gevraagd, gaarne had ik die hem verstrekt! Genoegen doet het mij echter, dat hij wederom de aandacht heeft gevestigd op het veelvuldige misdrijf van afdrijving en op de gevaren van dit misdrijf. Dit was destijds bij mijn mededeeling mijn hoofddoel!

Leiden, 31 Augustus 1926.

I. P. L. HULST.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

BERLIJN. — **De rolprent en de volksgezondheid.** De rijkscommissie voor hygiënische voorlichting der bevolking heeft de aangename ondervinding opgedaan, dat een aantal personen, die zich in consultatiebureaux en klinieken en bij specialisten wegens geslachtsziekten in behandeling hebben gesteld, daartoe naar hun zeggen zijn gekomen door het aanschouwen van den film „Falsche Scham". Zij noodigt nu in de geneeskundige bladen alle artsen uit, haar mede te deelen, hoeveel van hun zieken in hetzelfde geval verkeerden.

NEW-YORK. — **Geneeskundig „bedrijf in het groot".** Een gediplomeerd „doctor" van twijfelachtige bevoegdheid, directeur van het „House of Health", besteedt 4 tonnen gouds per jaar aan reclame, en heeft een bruto-inkomen van 3 millioen gulden (*Journ. Am. med. Ass.*, 7 Aug.).